

TÁRSULATI ÜGYEK.

I. Közgyűlés.

Jegyzőkönyvi kivonat a Magyarhoni Földtani Társulat 1930. évi február hó 5-én tartott LXXX. rendes közgyűléséről.

Elnök: MAURITZ BÉLA. Jelen van 37 tag, 3 vendég.

Elnök a Magyar Hiszekegy elmondása után az ülést megnyitja és a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére LÖW MÁRTON, SZALAI TIBOR és ZSIVNY VIKTOR urakat kéri fel. A szokásos adminisztratív bejelentések után megtartja elnöki megnyitóját.

„Tisztelt Közgyűlés!

Társulatunk újra nevezetes fordulóponthoz érkezett. Fennállásának 80. évfordulóját ünnepeljük. Nyolcvan esztendő nemcsak az egyes ember pályafutásában hosszú idő, hanem egy intézmény, egy erkölcsi, illetve tudományos testület életében is számottevő periódus. Mindörökre büszkéek lehetünk arra, hogy a magyar tudományosság világában a geológusok és mineralógusok voltak az elsők, akik átértékelték annak szükségét, hogy társulatot alapítva fokozottabb és céltudatosabb munkával segítsék elő a magyar tudomány diadalát.

A lefolyt 80. esztendő eseményekben gazdag volt és serény munkában telt el.

Legkimagaslóbb eseményünk a M. Kir. Földtani Intézet igazgatói állásának betöltése volt. Mindnyájan örömmel értesültünk az ősz folyamán arról, hogy a kormány megtalálta a legszerencsésebb megoldást, midőn az igazgatói székbe BÖCKH HUGÓ-t ültette. Mikor az első hírek kezdtek szárnyrakelni e megoldás lehetőségéről, nagy reményekkel, de egyúttal nagy kételkedéssel is fogadtuk őket. Reménnyel tekintettünk a jövőbe, mert BÖCKH HUGÓ személye teljes biztosítékot nyújtott arra nézve, hogy az ő erős, de biztos kezében a M. Kir. Földtani Intézet kormányrúdja a legilletékesebb kézbe került. Kétkedéssel fogadtuk a hírt, mert nem hittük, hogy BÖCKH HUGÓ otthagynya nagy sikereinek gyümölcsét, megszakítja fényes külföldi összeköttetéseit, lemond nagyjövödelmű tekintélyes állásáról. Mégis meghozta e nagy áldozatokat. Nem késlekedett, hogy hazájának és a magyar tudománynak segítségére siessen. Nagyon súlyos viszonyok között foglalta el az igazgatói széket, melyet néhai édesapja annyi dicsőséggel koszorúzott. Az alkotás lehetősége az ország mai gazdasági viszonyai között a legcsekélyebbre redukálódott. Mégis bízunk abban, hogy BÖCKH HUGÓ bámulatos szívóssága meg fog küzdeni minden nehézséggel. Ma minden geológus szeme reá tekint és tőle várja, hogy azt a harmóniát, mely régebben fennállott és amelyet az utóbbi évek eseményei többször megzavartak, helyre fogja állítani, a geológusoknak munkalehetőséget fog nyújtani és az eredmények közzétételét elő fogja segíteni. Isten áldása kísérje munkáját!

Örömmel töltött el bennünket az a hír is, hogy a múlt év folyamán a geológiának és mineralógiának hazánkban egy újabb bástyája emelkedett. A debreceni Tisza István Tud. Egyetem ásvány-földtani tanszéke csonka hazánk keleti határán fontos vidéki gócponttá növekedett. A kormány itt is megtalálta a legszerencsésebb megoldást,

midőn e tanszékbe telegdi ROTH KÁROLY társunkat ültette be. Fialat erejét a tanszék felszerelése nagy próbának teszi ki, azonban még fiatalosabb lelkesedése és tárgyiszere-tete a megpróbáltatásokon diadalmaskodni fog. A kiváló apának nevét a méltó fiú dicsőséggel fogja övezni.

Az egyetemi magántanárok száma az év folyamán kettővel szaporodott. A Páz-mány-egyetem KUTASSY ENDRÉ-t a „Föld középkora“ című tárgykörből, KOCH SANDOR-t pedig az „Ásványok physiographiája“ című tárgykörből magántanárrá képesítette.

Az év folyamán geológiai és mineralógiai tárgyú kisebb-nagyobb munkák szép számmal láttak nyomtatásban napvilágot. Csak néhányat óhajtok felsorolni. GREGORY-nak „The Structure of Asia“ című monográfiájában az egyik fejezet, melynek címe „Contribution of the Stratigraphy and Tectonics of Iranian Ranges“, BÖCKH HUGÓ-nak és két társának a tollát dicséri. Magyarország geológiájáról megjelent az első monográfia, mely minden tekintetben hézagpótló munka. Telegdi ROTH KÁROLY igen nagy szolgálatot tett a magyar tudománynak, hogy e nehéz és fáradságos munka megírására vállalkozott, mely összefoglaló képet nyújt Nagy-Magyarország geológiai felépítéséről. ROZLOZSNIK PÁL-nak „Studien über Nummulinen“ című hatalmas monográfiája mindenkor forrásmunka gyanánt fog szolgálni. SCHRETER ZOLTÁN-nak „A borsod—hevesi szén- és lignitterületek bányaföldtani leírása“ néven megjelent tekintélyes műve nemcsak az elvont tudománynak, hanem a gyakorlati geológiának is egyik leg-becsesebb alkotása. VENDL MIKLÓS „Die Geologie der Umgebung von Sopron“ címen különösen az Alpok keleti nyúlványainak kristályos paláihoz szolgáltat értékes adatokat.

BR. NOPCSA FERENG Albánia geográfiáját és geológiáját ismerteti egy rendkívül tekintélyes monográfiában.

VITÁLIS ISTVÁN a hazai barnaszének vizsgálatával végzett érdemes munkát.

Mineralógusaink munkássága folytán Magyarország ásványvilága két új ásvány-nyal szaporodott. KOCH SANDOR fedezte fel Nagybányán a fülöppit nevű ércet és ZSIVNY VIKTOR ismertette Felsőbányáról a rendkívül érdekes összetételű klebels-bergitet.

Hazánk ásványos és földtani kincseinek felkutatása ma is serényen folyik. Külö-nösen ki kell emelnünk az Alföldünk alatt rejlő értékek felismerésére szolgáló mély-fúrásokat, melyek földgáz, földi olaj, esetleg kősó, de legalább is hévviziek feltárására vezethetnek. A torziós ingával való kutatások terén még ma is vezető szerepet ját-szunk. A földgáz és földi olaj geológiájával több kutatónk foglalkozott igen behatóan; a legszöbb eredményeket BÖCKH HUGÓ tudta felmutatni. Ilyenmő kutatások révén PAPP SIMON tagtársunknak sikerült Földünk legtávolabb eső vidékeire is eljutni.

A szikes talajok megjavítását célzó vizsgálatokat a Földtani Intézet állandóan igen behatóan folytatja és megvan a remény arra, hogy a kutatásokat siker is fogja koronázni.

Az elmúlt nyáron zajlott le Dél-Afrikában a nemzetközi földtani kongresszus. Tekintve a nagy távolságot, a magyarok szép számmal, t. i. öten voltak jelen. ZSIVNY VIKTOR tagtársunk több előadás keretében fogja a kongresszus lefolyását ismertetni.

A sok örvendetes esemény mellett azonban helyet kell adni egyes kívánságainknak is. E helyen első helyen áll a Pázmány-egyetemen a paleontológiai tanszék újból való felállítása. Ma a helyzet az, hogy Magyarországon a paleontológiának nincsen önálló tanszéke. Rendkívül sajnálatos körülmény, hogy a létszámcsökkenés alkalmával a Páz-mány-egyetem paleontológiai tanszéke már évek óta be nem lévén töltve, a kormány a tanszékét megszüntette, és pedig azzal az indokolással, hogy a tanszék vagy feles-leges, vagy nincsen reája alkalmas személy, hiszen máskülönbén az egyetem gondosko-dott volna betöltéséről. Társulatunk kötelessége, hogy a tanszék újból való felállítását szorgalmazza. A vidéki egyetemeken a mineralógia és geológia ugyancsak elválasztan-

dók egymástól. Ma már nincs olyan szakember, aki a mineralógiát és geológiát, de különösen a geológiához szükséges paleontológiát egyformán tudná uralni és művelni.

A legteljesebb elismerés hangján kell megemlékeznünk Társulatunk szakosztályának, a Hydrologiai Szakosztálynak lefolyt évi működéséről. Még rövid idővel ezelőtt a Szakosztály nemcsak anyagi, de teljes erkölcsi csőd előtt állott; ma pedig a Szakosztályban serény, magas színvonalú munka folyik, a „Hydrologiai Közlöny“ késedelem nélkül jelenik meg. Az elismerés elsősorban a Szakosztály elnökségét és titkárságát illeti.

Őszinte örömmel üdvözlöm a rokonegyesületeket, a soproni Bánya- és Erdőmérnöki Főiskolát, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet, melyek a mai közgyűlésünkön személyesen képviseltetik magukat.

A soproni Főiskolát DR. VENDL MIKLÓS,

a Bányászati és Kohászati Egyesületet SCHIWETZ FERENC,

a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetségét DR. EMSZT KÁLMÁN.

a Magyar Barlangkutató Társulatot DR. KADIĆ OTTOKÁR képviseli.

Végül csekélységem igaz köszönettel tartozik a választmányoknak és a titkárságoknak, melyek a Társulat minden ügyét szívükön viselve, fáradságot nem kímélve, sok időt és munkát szenteltek a Társulat felvirágoztatására.

A Magyarhoni Földtani Társulat 80. rendes közgyűlését ezennel megnyitom.“

A megnyitóbeszéd elhangzása után elnök felszólítására elsőtitkár felolvassa a *tiszteleti taggá való választás* tárgyában beérkezett indítványt. Az indítvány tiszteleti tagnak BÖCKH HUGÓ dr., h. államtitkárt, a Földtani Intézet igazgatóját ajánlja és részletesen méltatja érdemeit. Az indítványt a közgyűlés egyhangúan magáévá teszi és BÖCKH HUGÓ-t tiszteleti taggá választja. Elnök a következő üdvözlő szavak kíséretében nyújtja át az újonnan megválasztott tiszteleti tagnak a díszoklevelet.

„Méltóságos Igazgató Úr!

A Magyarhoni Földtani Társulat ma egy régi adósságát rója le. Hosszú évek után először van alkalmunk a közgyűlésen Méltóságodat személyesen üdvözölni. A munka elszólitotta Méltóságodat körünkből. Eltávozott, hogy a magyar geológiának a Föld egész kerekéségén becületet és elismerést szerezzen. Szinte bántó volna, ha ebben a körben akarnám fejtegetni, hogy milyen érdemeket szerzett arra, hogy a Társulat megadja a tőle telhető legmagasabb kitüntetést. A Társulat önmagát tisztelte meg, a Társulat büszke arra, hogy BÖCKH HUGÓ-t tiszteleti tagjának mondhatja.

A BÖCKH-név szorosan összeforrott a magyar geológiával. Hatvan esztendő óta állandóan ott látjuk e nevet számos geológiai szakmunkán. A magyar földgáz- és petróleumkutatás pedig szinte egyet jelent a BÖCKH-névvel.

Nemzetközi vonatkozásokban a magyar geológusok közül csak kevesen értek el oly eredményeket, mint Méltóságod. Mi még sokat várunk Igazgató Úrtól, illetve tudjuk azt, hogy még sokat fog alkotni az életben. Az a kitartás, az a vasakarát, az a mozgékonyosság, az a szellemi erő, mellyel az Isten kegyelme megáldotta Méltóságodat, csak keveseknek jut osztályrészül. E rendkívüli képességeket Méltóságod eddig is a magyar geológia felvirágoztatásának szentelte és hisszük, hogy a jövőben még nagyobb mértékben ennek fogja szentelni.

Fogadja a Társulat elismerését olyan szeretettel, mint amilyenel mi azt átnyújtjuk! Kérjük, vegye Társulatunkat jóindulatú pártfogásába.“

BÖCKH HUGÓ őszinte hálával és mély megindultsággal köszöni meg a közgyűlés bizalmát és kitüntetését. Szemei előtt megjelennek a Magyarhoni Földtani Társulat nagy alakjai: KRENNER JÓZSEF, KOCH ANTAL, LÓCZY LAJOS, akik tanárai is voltak. Közülük ILOSVAY LAJOS és SZONTAGH TAMÁS ma is körünkben vannak. És ezeknek a tiszteletreméltó, nagyrabecsült körébe választotta most be a közgyűlés. Igéri, hogy

minden erejével azon lesz, működése oda fog irányulni, hogy a Magyar Hiszekegy vágya valóra váljon.

Elnök ezután bejelenti, hogy BÖCKH HUGÓ tiszttággá történt megválasztása következtében egy hely a választmányban megürült s ezt a helyet VIGH GYULA fogja betölteni, mint aki a legutóbbi választás alkalmával sorrendben a legtöbb szavazatot kapta. (Tudomásul szolgál.)

Ezután elsőtitkár felolvassa ASCHER ANTAL-nak levelezővé választása tárgyában beadott indítványt, melyet a közgyűlés egyhangúlag elfogad.

Elnök meleg szavakban méltatja ASCHER ANTAL érdemeit, aki két évtizeden át volt a Társulat pénztárosa és ebben a minőségében fáradhatatlan odaadással működött. Üdvözlő-beszéde kíséretében átnyújtja a levelezővé történt megválasztásról szóló díszoklevelet.

ASCHER ANTAL a kitüntetést megilletődötten köszöni meg.

Elnök felszólítására elsőtitkár felolvassa a „Szabó emlékérembizottság“ jegyzőkönyvét, mely szerint az emlékéremmel való kitüntetésre ZIMÁNYI KÁROLY tiszteleti tagot terjeszti fel és az éremmel „Kristálytani vizsgálatok Krassó-Szörény vármegye pirtjein“ című munkáját kívánja jutalmazni.

Elnök méltatja ZIMÁNYI KÁROLY munkásságát és tudományos érdemeit.

„ZIMÁNYI KÁROLY neve a mineralógusok körében nemcsak szűkebb hazánkban, hanem az egész világon közsímet. Kristálytani vizsgálatainak száma kötetekre rúg. Minden munkáját a megbízhatóság, az adatok hűsége jellemzi. E jellemvonást a szerzőnek egyetlen tulajdonsága múlja felül, a szerénysége, mely minden ünnepléstől menekül. A számos tudományos monográfia közül is kimagaslik a legutóbbi, mely mintegy megkoronázza az egész eddigi munkásságát. Társulatunk örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a hosszú kutatásoknak értékes gyümölcsét a „Szabó-éremmel“ tüntesse ki. Olyan tudósnek szól a kitüntetés, aki az életben sohasem keresett sem erkölcsi, sem anyagi elismerést, aki szerényen félrevonulva a világ zajától és minden tülekedéstől, életének egyetlen célját a komoly és odaadó tudományos munkában találta. Fogadja ZIMÁNYI KÁROLY az elismerésnek e csekély jelképét azzal a tudattal, hogy mindnyájan meg vagyunk arról győződve, hogy érdemesebb munkát nem érhetett volna e kitüntetés. Igaz szívből kívánjuk, hogy az elismerést még sokáig jó egészségekben élvezhesse.“

Mivel a kitüntetett betegsége miatt a közgyűlésen meg nem jelenhetett, elnök bejelenti, hogy az emlékérmét személyesen fogja hozzá elvinni. Ez alkalommal az érmet a közgyűlésnek bemutatja.

A következőkben ZELLER TIBOR elsőtitkár olvassa fel jelentését:

„Tisztelt Közgyűlés!

Alapszabályaink értelmében a titkár köteles minden közgyűlésen beszámolni a Társulat múlt évi munkásságáról. Ez beszámolóik mintegy igaz tükröi az előző év társulati eseményeinek.

Ez évben betölti Társulatunk fennállásának 80. esztendejét. E kor hosszabb három emberöltőnél s igen jelentős és tiszteletreméltó dátum minden egyesület történetében különösen ma, mikor már az igen elszaporodott egyesületek 5—10 évi fennállásukat is nagy ünnepekkel ülik meg. Mi azonban, a Társulat ősi hagyományaihoz híven e jelentős évfordulót is épp oly csendben, meghitt családi körben, a Társulat komolyságához méltóan ünnepeljük, mint annakidején az 50 és 75 éves évfordulót.

Alljunk meg tehát az idők rohanásában egy kissé, pillantsunk vissza erre a tiszteletet parancsoló multra, idézzük fel emlékezetünkben a már elmosódott emlékeket s akkor a mai mostoha időkben sem csügged el lelkünk s bizalommal tekinthetünk a jövő elé, annál is inkább, mert már súlyosabb megpróbáltatásokat, nehezebb idöket is élt át megrázkódtatás nélkül Társulatunk. A 80 éves, küzdelmekben, munkában és esemé-

nyekben gazdag múlt oly erős alap, hogy erre a következő generáció nyugodtan építheti a Társulat jövőjét s biztos záloga lesz a Társulat bekövetkezendő felvirágzásának és boldogulásának!

Tisztelt Közgyűlés! Mai titkári beszámolómban óhajtok rövid visszpillantást vetni Társulatunk eseményekben gazdag 80 éves multjára. Teszem ezt annál is inkább, mert ez a szokás már mintegy hagyományossá lett a jelentősebb évfordulók alkalmával. Így például 1856-ban KUBINYI F. beszámolt a Társulat 16 évi, 1880-ban SCHMIDT SANDOR a 30 évi s végül 1900-ban KOCH ANTAL az 50 éves munkásságáról. Természetesen a rendelkezésre álló rövid idő miatt ez csak szűk korlátok között történhet s így inkább a statisztika tükrében óhajtom visszaadni mindama mozgalmakat, melyek e multtal kapcsolatban említésre érdemesek.

A Társulat alapítása 1850-be esik. ZIPSER ENDRE kezdeményezésére alakult. Július 6-án tartotta első közgyűlését. Néhány a földtanért lelkesedő és rajongó ember kitartó munkásságának köszönhető, hogy Társulatunk életre kelt. E kitartó munka ma is elismerésünket érdemli meg, ha visszaemlékezünk azokra az időkre. A szabadságharc leverése után mély lelki depresszió ülte meg az embereket, s mindenki visszavonult s akkori közéletünk sivár képet mutatott. És mégis ekkor is akadtak lelkes hazafiak, kik a kultúrának újabb mesgyéjét taposták ki az utókornak. De a munka nehezen ment előre. A Társulat ugyan megalakult, de részben a tagok hiánya és érdektelensége, részben az abszolutizmusnak nyomasztó súlya ránehezedett a Társulat működésére is és éppen csak hogy prosperált, amit az is igazol, hogy 1851—1866-ig csak 49 szakülést tartottak. — Illendő, hogy ez alkalommal megemlékezzünk Társulatunk *első szaküléséről*, mely 1851 július 15-én volt, melynek előadói HADINGER VILMOS, KOVÁCS GYULA és MEDNYÁNSZKY DÉNES voltak.

De változnak az idők. 1866-ban már a mindent megbénító nyomás engedni kezd, a kiengesztelődés szelleme új vérkeringést hoz a Társulat életébe is és a kiegyezés után pezsgő tudományos munka indul meg, amit az is igazol, hogy rövid hat év mulva, 1872 január 24-én Társulatunk már a 100. szakülést tartja.

A tagok száma növekszik, a Társulat vagyona gyarapodik s lehetővé vált a Társulat mai folyóiratának, a *Földtani Közlönynek* megindítása 1870-ben. Így a Közlöny a mai évvel immár 60. évfolyamába lép.

Nem óhajtom a további idők eseményeit részletezni, hiszen ez mind megtalálható KOCH ANTAL 50 éves beszámolójában, csak azt akarom kiemelni, hogy az 1883. évi orsz. kiállításon a Társulat is méltóan szerepelt s bronzéremmel lett kitüntetve. 1894-ben a Társulat fáradhatatlan és 12 éven át buzgó elnökének, SZABÓ JÓZSEFnek emlékét megörökítendő, SZABÓ JÓZSEF ezüst emlékérem-alapot létesített eredeti önálló vizsgálaton alapuló tudományos munkák jutalmazására. A millenium-évben kiadta a Társulat *Magyarország első magyar geológiai térképét* s résztvevett az országos kiállításon, hol érmet és oklevelet nyert. 1990-ban ünnepelte 50 éves fennállását s adta ki először a SZABÓ-érmet akkori érdemes elnökének, BÖCKH JÁNOS-nak, a magyar geológia kiváló művelőjének. A mai alkalommal a Társulat a XI. Sz. J.-érmet adja ki ZIMÁNYI K.-nak. A Társulat tudományos élete, munkássága és vagyonának gyarapodása fokozatosan emelkedő tendenciát mutatott az 1914. évi háború kitöréséig. Ekkor természetes okokból visszaesés állott be a Társulat tudományos életében; de ez még elviselhető lett volna. 1918-ban elvesztettük a háborút, kitört a vörös forradalom s a Társulat tudományos élete teljesen megbénult. (Csak egy szakülés 1919-ben!!) Végezetül minden bajnak betetőzésül jött *Trianon* s a megszállással elvesztettük tagjainknak felét. De még nem telt be a keserű pohár! A szellemi összeroppanást követte a gazdasági és a pénz elértéktelenedése folytán beállott anyagi krízis, mely e nehéz időkben Társulatunkat pusztulással fenyegette s a békeévekben, a régi vezetőségek által hangyaszorgalommal

gyűjtött társulati alaptőke, mely értékpapirokban volt lefektetve — értéktelen papírhalmazzá változott. — Hogy e súlyos csapások, megpróbáltatások ellenére Társulatunk e nehéz tűzpróbát is kiállotta s ma itt áll újra virágzásnak indulva, ez tisztán tagjaink áldozatkészségének és kitartásának köszönhetjük.

E nehéz idő 1926-ig tartott, mikor is a pénz értékállósága fixiroztatott s megkezdődött a romok eltakarítása s a Társulat életének új alapokra fektetése, reális költségvetések készítése, bár szerény keretek között, de, hála tagjaink és a megértő hatóságok támogatásának, anyagi helyzetünk ha nem is javult, de nem is rosszabbodott.

Tisztelt Közgyűlés! E rövid kis visszapillantás után engedtessek meg, hogy átadjam a szót a statisztikának és a számoknak, melyek mindennél ékeesebben mutatják majd meg azt a hatalmas kultúrmunkát, melyet Társulatunk 80 éves fennállása alatt végzett! — Tehát beszéljenek a számok.

Társulatunk 1850—1930-ig tartott: *80 közgyűlést, 527 szakülést és 485 vál. ülést.* Az *527* szakülésen *645* előadó *1703* dolgozatot mutatott be.

1870—1929-ig a Földtani Közlönynek megjelent *58 kötet*, összesen *1639* ív terjedelemben, *276* táblával és *1044* ábrával.

A legterjedelmesebb az *1912.* évi kötet *64* ív terjedelemben, a legkisebb az *1921—1922.* évi kötet *8* *írnyi* terjedelemben. (A Társulat anyagi helyzetének hű tükrö!)

A Társulat tisztikarában a 80 év alatt a következő változások állottak be. 1850—1930-ig volt a Társulatnak *12 elnöke, 13* alelnöke, *13* elsőtitkára, *16* másodtitkára és *5* pénztárosa, tehát átlagban *6½ évre* 1 elnök, *6 évre* 1 alelnök, *6* évre egy elsőtitkár és *5* évre egy másodtitkár és *16* évre egy pénztáros. *Leghosszabb ideig elnökölt,* 1850—1866-ig KUBINYI GY. és 1883—1894-ig SZABÓ J., 4 trienniumon át. Az *alelnöki tiszte* *leghosszabb ideig* KUBINYI FERENC, 1850—1866-ig és SZABÓ J. 1871—1882-ig viselte. Az *elsőtitkári tiszte* STAUB MÓRIC viselte 5 trienniumon át (1866—1900-ig). *Másodtitkári tiszte* ZIMÁNYI K. 3 trienniumon át viselte, 1892—1900-ig. A pénztárosi tiszte *leghosszabb ideig* ASCHER ANTAL látta el (1907—1928).

A Társulat szellemi működésének statisztikáját ezzel lezárva, áttérek az anyagi viszonyok ismertetésére.

Az első 50 év bevételeinek összege *108.593* *frt-ot tett ki,* kiadásai *98.018* *frt-ot.* 1900—1918-ig a Társulat bevételei örvendetes módon gyarapodtak, de kiadásai is nagy mértékben emelkedtek a Közlöny terjedelmének tekintélyes növekedésével. 1918 után megindult a pénz romlása és tartott 1927-ig; 1927 után a helyzet megjavult, de *elvesztettük összes alapítványaink és értékpapírjaink értékét,* úgyhogy tisztára szűkös bevételeinkre vagyunk utalva, ami *meg is nyílránul a Közlöny terjedelmében.*

Tisztelt Közgyűlés!

Ezekután engedtessek még meg, hogy egészen röviden beszámoljak az 1929. év eseményeiről. Tagjaink tudományos munkásságáról már beszámolt m. t. *Elnökünk,* én csak az adminisztratív dolgokról óhajtok egyet-mást megemlíteni.

1929 nyarán megjelent a *Földtani Közlöny* 58. kötet, *17* ív terjedelemben. Az elmúlt év során összesen *6* szakülést tartottunk és *2* kirándulást.

E szaküléseken *12 előadó 15 dolgozatot* mutatott be, melyek szakágazatok szerint a következőkép oszlanak meg.

Geol. tárgyú volt 4, *paleont.* 2, *kőzettani* 3, *ásványtani* 3, *talajkémiai* 1, *ismer-tetés* 2, = 15. 4 előadást tartott MAURITZ B., 2-t NOSZKY J. Egy-egy előadással szerepeltek: FERENCZI I., LENGYEL E., PAPP F., REICHERT R., SCHERF E., ÉHIK GY., SÜMEGHY J., ENDRÉDY E., SZALAI T. és ifj. FINÁLY ISTVÁN.

Közgyűlésünket február 6 án tartottuk, melyen SCHRÉTER Z. megemlékezett tel. ROTH LAJOS tisz. tagunkról és megválasztották a tisztikart és a Választmányt az 1929—1931-i trienniumra.

A Választmány az elmúlt évben *hét*szor ülésezett.

Tagjaink sorában jelentős változás nem történt. Új tagok:

BELITZKY JÁNOS b. hallg. Bpest.

Csillaghegyi Árpádfürdő Igazgatósága. Bp.

Földregési Observatórium, Bp.

Dr. HERCZEGH JÓZSEF M. A. K. közp. főfelügy. Bp.

Honvédelmi Minisztérium 3/d. o.

Polg. isk. Tanárk. Főiskola Földrajzi Int. Szeged.

RAY LAJOS b. főmérnök, Tatabánya.

SÁNDOR ILONA b. hallg. Bp.

Ifj. SZENTIVÁNYI FERENC b. hallg. Kispest.

A múlt év folyamán meghalt 2 tagunk, kilépett 7, töröltünk 3 tagot, ezek tekintetbevételével a tagjaink száma jelenleg: 361. Belföldi tag 331, külföldi tag 14, előfizető 16, összesen 361.

Jelentésem végén kötelességemnek tartom ama tiszttársaimnak és tagjainknak, kik munkámban támogattak, köszönetet mondani.

Kérem a t. Közgyűlést, szíveskedjék jelentésemet tudomásul venni.“

A közgyűlés az elnöktitkár jelentését elfogadja.

Elnök felszólítására REICHERT RÓBERT másodtitkár felolvassa a *Hydrologiai Szakosztály* jelentését (lásd bővebben a Hydrol. Közöny X. 1930. évi kötetét), továbbá a *pénztárvizsgáló bizottság jelentését*. Ez utóbbi szerint a Társulat 1929. évi bevételeinek összege 5240 P 53 f, a kiadásoké pedig 3916 P 57 f volt. A bizottság a pénztárt rendben találta és indítványt tesz a pénztáros felmentésére. A közgyűlés a jelentést elfogadja, a felmentést megadja és a pénztárosnak, valamint a pénztárvizsgáló bizottság tagjainak köszönetet szavaz. A folyó 1930. évre a pénztárvizsgáló bizottságba ismét KOCH SÁNDOR, MAROS IMRE és TIMKÓ IMRE urakat küldi ki. Elsőtitkár bemutatja az 1930. évi költségvetést, melyet a közgyűlés elfogad.

A tárgysorozat kimerülvén, elnök kérdésére, van-e valakinek indítványa, SZONTAGH TAMÁS tiszt. tag kíván felszólalni.

SZONTAGH TAMÁS a közgyűlés nevében szeretne felszólalni, hogy az elnökségnek köszönetet mondjon az odaadásért s főleg a szeretetért, mellyel a Társulat ügyeit vezetni és előbbre viszi. Ennek az odaadó, lelkes szellemnek köszönheti a Társulat 80 éves fennállását. Kívánja, hogy a nehéz idők multával még több eredményt, anyagi fellendülést sikerüljön a vezetőségnek elérnie. A továbbiakra hosszú, szerencsés működést kíván. (A felszólalás a közgyűlés élénk helyeslésével találkozik.)

Elnök az elismerést és szerencsekívánatokat megköszöni és igéri, hogy a vezetőség tőle telhetőleg ezután is teljesíteni igyekszik majd a kötelességét.

Egyéb indítvány nem lévén, elnök a közgyűlést berekeszti.

II. Szakülések.

1930 január hó 8-án:

1. ZSIVNY VIKTOR dr.: A délafrikai, XV. nemzetközi földtani kongresszus. I. A kongresszus története.

2. SZÁDECZKY-KARDOSS ELEMÉR dr.: A sóképződés intenzitásváltozásai (34. o.). A szerző távollétében bemutatta: REICHERT RÓBERT dr.

Hozzászolt: BÖCKH H.

3. PÁVAI VAJNA FERENC dr.: A lillafüredi kutató mélyfúrás eddigi története és geológiai viszonyai.

Hozzászolt: BÖCKH H.

1930 március hó 5-én:

1. VENDL MIKLÓS dr.: Sopron környékének földtani viszonyai. I. (Kristályos palák.) Előadó előadásában különösen kiemeli, hogy Sopron környékének kristályos palái közül a gneiszek eruptív származásúak. A továbbiakban reámutat arra is, hogy a Rozália-hegység és a Soproni-hegység leukofilitjei ugyanannak a képződési periódusnak a kőzetei, mint az alpesi híres magnezittelek. Megállapítja és kifejti, hogy a tárgyalt kőzetek a magnezittelek származásának eldöntésében fontos szerepre hivatottak.

Hozzászolt: SZENTPÉTERY Zs.

2. KUTASSY ENDRE dr.: Triaszkorú kőületek Timor szigetről. (81. o.)

Hozzászolt: LÓCZY L.

1930 április hó 2-án:

BENDA LÁSZLÓ dr.: Az éleskavicsok keletkezésének mechano-dinamikai törvényei. (95. o.) E

Hozzászoltak: SÜMEGBY J., PÁLFY M., SZALAY T.

1930 május hó 7-én:

1. LENGYEL ENDRE dr.: Alföldi homokfajták ásványos összetétele. (67. o.)

Hozzászoltak: VENDL ALADÁR, TREITZ P.

2. SÜMEGBY JÓZSEF dr.: Adatok a Tisza-völgye geológiájához.

Hozzászoltak: PÁVAI VAJNA F., BÖCKH H., TREITZ P., SZENTPÉTERY Zs.

1930 november hó 5-én:

1. SZÁDECZKY-KARDOSS ELEMÉR dr.: Az erdélyi marin cocén mechanikai összetételéről. (109. o.)

Hozzászoltak: VITÁLIS L., MAURITZ B.

2. ZSIVNY VIKTOR dr.: Belga-Kongó bányászata.

1930 december hó 3-án:

1. MAIER ISTVÁN dr.: A Tokaji-hegység DNy-i, a Hernád- és Szerencs-patak közötti területének földtani felépítése.

Hozzászolt: MAURITZ B.

2. SZENTPÉTERY Zs. dr.—EMSZT K. dr.: Kőzettípusok Szarvaskőről. (57. o.)

Hozzászolt: MAURITZ B.

3. REICHERT RÓBERT dr.: A Szanda hegy pyroxenandezitje. (76. o.) (A szerző távollétében bemutatta: MAURITZ BÉLA dr.)

III. Választmányi ülések.

A Választmány a folyó évben ülést tartott: január hó 8-án és 29-én, március hó 5-én, április hó 2-án, május hó 7-én, november hó 5-én, december hó 3-án.

A választmányi ülések jegyzőkönyveit a nyomdaköltségek megtakarítása végett nem közöljük, de azok a titkárságnál betekintés végett a t. tagok rendelkezésére állanak.

Az 1930. évben befolyt nagyobb adományok:

Vallás- és közokt. m. kir. minisztérium államségelye	500 P
M. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár, Budapest	40 P